

Aleg. 311

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku rektora Dzieślewskiego o uregulowanie w drodze ustawodawczej wywłaszczeń dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych.

Wysoki Sejmie!

Zdobyte na polu elektrotechniki w najnowszych czasach nader szybko po sobie następują i wywierają niezaprzeczoną i znamieną wpływ na ogólny postęp kultury.

Szczególną zaś rolę odgrywa elektrotechnika w przemyśle, dostarczając mu pożądaną siłę ruchu. Gdy rozwój przemysłu ma ogromne znaczenie socyalne, obowiązkiem ustawodawstwa jest chronić zdążające do rozwoju przemysłu urządzenia i przedsiębiorstwa elektrotechniczne a zarazem przyczyniać się do ich prawidłowego zastosowania.

Jednym z takich środków do normalnego rozwoju zakładów elektrotechnicznych jest ustawowe zapewnienie możliwości wywłaszczenia zupełnego lub tylko służebności dla przeprowadzenia przewodów elektrycznych, które tworzą połączenie między miejscem wytworzenia elektryczności a miejscem jej użytkowania. Ponieważ od przeprowadzenia tych przewodów zależy właściwie powodzenie podjętego dzieła elektrotechniki i bez tych przewodów żadna instalacja obejść się nie może i gdy często trafia się na opór i niezrozumienie rzeczy lub nieusprawiedliwione obawy ze strony posiadaczy gruntów, przez które przewody mają być poprowadzone, wskazanem i koniecznem jest uregulowanie w drodze ustawodawczej możliwości doprowadzenia elektryczności na miejsce jej przeznaczenia za pomocą przewodów.

W ustawodawstwie naszym istnieją przepisy umożliwiające wywłaszczenie dla celów użyteczności publicznej a nawet dla ekonomicznych celów prywatnych. Prócz ogólnego przepisu §. 365 u. c. mamy przepisy specjalne dla urządzeń wodnych, dla dróg publicznych, dla kolei, dla przedsiębiorstw górniczych, dla celów wojskowych, dla udostępnienia gruntów prywatnych. Szereg tych wywłaszczeń nie jest wyczerpanym a skoro w tak luźnych wypadkach zajęcie obcej własności jest dopuszczalne, nie ma rozumnej przyczyny, aby wywłaszczenia nie rozszerzyć, także na wypadki, w których rozchodzi się o umożliwienie sprowadzenia elektryki na miejsce jej użytkowania.

Żądana ustawa powinna zawierać postanowienie, że dla celów zastosowania elektryczności można wywłaszczać, choćby nie zachodziły wszystkie warunki §. 365 u. c. określone, przyczem wywłaszczenie miałoby na celu przeprowadzenie przewo-

dów bądź nad ziemią, bądź pod ziemią; wywłaszczenie może być nieograniczone lub tylko na czas ograniczony, wedle sprawdzonej dochodzeniem potrzeby; właściciel nieruchomości może być zniewolony do odstąpienia zupełnej własności lub do ustanowienia służebności dla urządzenia przewodów elektrycznych. Prowadzenie tych przewodów powinno jednak omijać zagrody, budynki mieszkalne, ogrody, parki, cmentarze i w tej mierze mogłyby wejść do nowej ustawy postanowienia odnośne, wzięte z ustawy górniczej z 23. maja 1854 l. 146 dz. u. p. Dla ułatwienia wreszcie trasy przewodów pożądanemby było, aby nowa ustawa dopuszczała możliwość prowadzenia przewodów wzdłuż dróg państwowych, krajowych, powiatowych i gminnych, analogicznie, jak to dopuszcza przy drogach tylko państwowych ustawa o kolejach lokalnych z 17. czerwca 1887 l. 81 dz. p. p.

Sposób przeprowadzenia wywłaszczenia i kompetencya władz do tego powołanych tudzież odszkodowanie należałoby w nowej ustawie urządzić analogicznie do postanowień ustawy o wywłaszczeniach dla kolei z dnia 18. lutego 1878 l. 30 dz. p. p.

Ustawa taka zdaniem komisji przyczyni się niewątpliwie do ułatwienia jak najobszerniejszego zastosowania elektryczności w przemyśle a z postępem intensywnego gospodarstwa rolnego także w rolnictwie i ułatwi tak niezbędne coraz więcej wprowadzenie w życie zakładów elektrotechnicznych.

Komisya prawnicza wnosi tedy zgodnie z wnioskodawcą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał ustawę, dotyczącą wywłaszczenia dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych, któraby z uwzględnieniem danych stosunków ułatwiała najobszerniejsze zastosowanie elektryczności.

Przewodniczący :

Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca :

Dr. Tarnawski.